

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 4. An Episcopus Ecclesiam Patronatam donare, vel unire possit alteri
Ecclesiæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

te non assignaverit congruam sustentationem; procedit solum in casu sustentationis in secunda acceptione, ut liquet ex dict. 1. ibi: *Sane fuit per Sedem Apostolicam providè constitutum: ut Diocessani locorum ad presentationem religiosorum nullum ad aliquam Ecclesiam recipiant, nisi tantum & de proventibus ipsius Ecclesiae coram eis fuerit assignatum, unde jura Episcopalia possint solvere, & congruam sustentationem habere;* ita Layman. in QQ. Canon. de Prælat. elect. n. 209. Pirhing de Jure Patron. n. 29. in fin.

§. 4.

An Episcopus Ecclesiam Patronatam donare, vel unire possit alteri Ecclesiae?

5283 **Q**uestio procedit de casu, quo id faceret sine consensu Patroni? videretur affirmandum saltem in casu, quo id necessarium foret propter paupertatem præbendarum Ecclesiae Cathedralis, idque ex c. *Exposuisti* 33. de præbend. Ubi, cum Episcopus Vesprimiensis exposuisset Honorio III. quod Ecclesiae suae Canonici, diminuta ipsorum provisione, à tempore Concilii generalis cum eis *ex tunc* non fuerint ad eorum sustentationem concessa capellæ, sicut ante fieri consuevit, de præbendarum suarum redditibus nequeunt sustentari, propter quod plures eorum eadem Ecclesiam relicta in ejus servitio, in Clericatus coguntur *opprobrium* aliorum se obsequiis mancipare, & simul supplicasset, ut de Capellis eisdem provisionem eorundem amplificare de Pontificia permissione liceret: Honorius rescripsit; cum per hoc statutus ejusdem Concilii derogeretur, quæ servari volumus inconcussè, te in hac parte nequivimus exaudire. Verum, illorum paupertati paternò compatiens affectu, & tibi, prout exposcit tuæ devotionis meritum, gratiam facere cupientes, Fraternitati tuæ, de qua plenam fiduciam obtinemus, si evidens necessitas, vel utilitas exigat, præbendas Ecclesiae tuæ poteris de Capellis in perpetuum annexendis eisdem (sicut discretione prævia expedire videris) augmentare, refer-

vata congruam capellarum Presbyteris portione.

Verum ex hoc textu non rectè ducitur affirmativa; nam, licet ex speciali casu Episcopus (nimirum propter paupertatem præbendarum Ecclesiae Cathedralis) eis annexere possit Capellas reservatà ipsorum Presbyteris congruam portione, ut habetur in *cit. c. 33.* ac idem etiam dicatur in *Trid. Sess. 24. de reform. c. 15.* ibi: *in Ecclesiis Cathedralibus, & collegiatis insignibus, ubi frequentes, adeoque tenues sunt præbende simul cum distributionibus quotidianis, ut suslinendo decenti Canonicorum gradui, pro loci, & personarum qualitate, non sufficiant, liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen Regularia, iis unire;* nullibi tamen loquitur de beneficiis, vel Capellis patronatis, non requisito Patronorum consensu; cum eos nolit privare jure suo, quod tamen fieret admittens ejusmodi unionem, ut dicemus in seqq.

Advertendum præterea, quod licet c. *Exposuisti*, pro dicto casu, concedat Episcopis unionem Capellarum finitè; & Tridentinum beneficiorum simplicium indefinitè (exceptis tamen regularibus) non propterea sub illa generalitate venire Capellas, & beneficia patronata; 2. hujusmodi unionem eo modo debere fieri, ut *singulis* præbendis singula beneficia uniantur, non omnibus simul indistinctè unum, aut plura; idem Steph. Grat. discept. forens. c. 274. n. 34. in fine. Gonzal. ad Reg. 8. Cancell. *Gloss. 37. n. 25.* ubi etiam refert, Concilium loco cit. non concedere facultatem uniendi mensa Capitulari, sed, tenuibus præbendis singulorum Capitularium, quod etiam tenent Aloyf. Riccius *collect. decis. p. 4. collect. 1067. in fine, & in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 488. in 1. edit. & resol. 379. n. 4. in 2. edit.*

Altera probatio, quod Episcopus beneficium patronatum sine consensu Patroni, etiam Ecclesiastici, non possit alteri donare, vel unire, sumitur ex c. *Suggestum*. 20. h. t. nam, cum ad Pontificem delatum esset, quod Ecclesiae quadam, de assensu Domini fundi, auctoritate Eboracens. Episcopi, Ecclesiae beati Petri

Ccc cc 3

Eborac.

Eborac. concessa, & assignata essent in præbendam; Canonici autem de Novoburgo concessionem illam irritare niterentur, occasione donationis, quam sibi asserunt prius factam: resolvit Pontifex: *licet in donationibus Ecclesiarum requirendus sit, & expectandus Patronorum consensus; quia tamen Ecclesiæ, nisi auctoritas intervenerit Pontificalis, canonicè concedi non possunt, significamus: quòd prior concessio, si cum consensu Patroni, & auctoritate Diocæsani Episcopi facta est, aut ejus assensus fuerit postea subsequutus, posteriori concessioni præfertur, alioquin illa debet præferri, quamvis posterius facta, que consensu Domini fundi, & Episcopi auctoritate fulciatur.*

3287 Ex hoc textu deducunt communiter Doctores, desiderari consensum Patroni, ut Episcopus Ecclesiam, quæ Juris Patronatus est, valeat donare, vel unire; Sic Rebuff. in praxi benefic. reg. 21. Cancellar. de unionib. *Gloss. 11. n. 6. Azor p. 2. l. 6. c. 28. q. 12. Sanchez in Decal. Tom. 2. l. 7. c. 29. n. 168.* Et ratio est, quia per talem unionem Patronus amittit jus præsentandi; quod ipso invito fieri non potest ex 16. q. 7. c. *Monasterium* 33. ibi: *Monasterium, vel Oratorium, Canonicè constructum, à domino Constructoris eo invito non auferatur, liceatque illi, Presbytero, cui voluerit, pro sacro officio illius diocæsibus cum consensu Episcopi, ne malus existat, commendare.* Quòd desumptum est ex Romana Synodo Eugenii II. & Leonis IV. c. 21.

3288 Videtur tamen limitandum, ut consensus Patroni non desideretur, si requisitus, exhibita etiam manifesta, & urgente necessitate Ecclesiæ, nolit consentire; Sic c. *Nobis* 25. h. t. n. 10. quia gratia, quam Patrono facit Ecclesia, non debet eidem esse damnosa; præsertim, urgente gravi necessitate, ne in casu Patroni, non rationabiliter invitati; ejus contumacia præferatur bono Ecclesiæ, consensum ejus tam rationabili, & iusta causa requirente.

3289 Dices: ergo poterit Episcopus Ecclesiam, vel beneficium patronatum alteri Ecclesiæ concedere in proprietatem, seu per modum incorporationis, ac ex redditibus Ecclesiæ patronatæ in alia Ecclesia

præbendas, seu beneficia erigere sine consensu Patroni, saltem si Patronus per hoc Jus Patronatus non amitteret, sed adhuc posset præsentare ad illud, hoc illatum, tam indefinitè factum, esse negandum. 1. quia Patroni interest, ne bona, & redditus Ecclesiæ patronatæ alienentur, vel uniantur, aut supprimantur, ideo in hoc casu se opponere potest. arg. c. *Filiis* 31. caus. 16. q. 7. Abbas in cit. c. *suggestum* n. 3.

Deinde, quia facultas Episcopo facta, quoad præsentem casum, est restricta tum per c. *Exposuisti*, tum per Trid. in n. 3284. ad solum casum, quo præbendæ Canonicorum, insufficientes ad eorum sustentationem, id exigunt evidenti necessitate, & Patroni irrationabiliter sunt invitati, ut præmisimus ex c. *suggestum*.

Præter hæc dubium est 1. an Episcopus possit, etiam contradicente Patrono, redditus Ecclesiæ patronatæ applicare ad utilitatem ejusdem Ecclesiæ, v. g. erigendo novum beneficium, si hoc exigat ejusdem necessitas, vel utilitas? R. quòd sic; tum quia nullum præjudicium per hoc fit Patrono, cui Jus præsentandi integrum manet; tum quia tota ordinatio & dispositio circa bona Ecclesiæ patronatæ, non ad Patronum, sed Episcopum spectat cit. c. *Filiis*. S. *ipsis tamen*, & c. *Noverrunt*, 6. caus. 10. q. 1. ideoque Patronus se immiscere non debet, nisi appareat jura, & bona Ecclesiæ patronatæ alienari, perdi, aut immitti, vel in alium finem, aut usum, locum, vel personam contra institutionem transferri, Innocent. in c. 3. n. 3. *de privil.* Abb. in cit. c. *suggestum* n. 3.

Dubium est 2. an concessio Ecclesiæ, per modum incorporationis facta, à Patrono alteri Ecclesiæ per subsequentem Episcopi consensum ratificari, vel confirmari possit, ut saltem ex eo tempore valeat? R. quòd sic, ex dict. c. *suggestum* ibi: *significamus, quòd prior concessio, si cum assensu Patroni, & auctoritate Diocæsani Episcopi facta est, aut ejus assensus fuerit postea subsequutus, posteriori concessioni præfertur, ubi not. quòd textus requirat consensum & Patroni, & Diocæsani; hoc tamen discrimine, quòd*

An in Ecclesiis Patronatis, ad presentationem Rectoris earundem presentati possint ab Episcopo ordinari?

quod consensum Dioecesei nominet authoritativum seu authoritatem, ut discrimen indicet inter assensum Patroni, & assensum Dioecesei, quod in alienatione ipsius Ecclesie consensus Dioecesei substantialiter intervenire debeat, cum in tali casu sit alienans principalis (ut notavimus tit. 13.) non autem assensus Patroni. Ex hoc enim fit, quod alienatio Ecclesie patronata à Patrono facta sine autoritate Episcopi nec naturaliter valeat, dum accedat Autoritas Episcopi; secus alienatio facta ab Episcopo facta sine assensu Patroni. Nam in 1. deficit assensus, qualiter est de substantia translationis; secus in 2. Patronus enim in eo casu, quo una Ecclesia donatur, vel unitur alteri Ecclesie non est principalis contrahens, seu donans, aut uniens; & ideo etiam valet secunda Concessio Ecclesie facta alteri Ecclesie per Episcopum & Patronum, etiam obstante priori facta per Patronum solum ex cit. c. *suggestum*; quamvis si deinde donationi facta ab Episcopo accedat illi etiam assensus Patroni, alienatio ab Episcopo facta de jure positivo valebit etiam à principio.

3292 Dubium est 3. an in casu, quo Patronus suum Patronatum donat Episcopo intuitu Ecclesie Cathedralis, talis Ecclesia patronata evadat collativa? R. affirmative, si jus presentatum instituendi pertinebat ad eundem Episcopum, nec habeat Compatronum, quia tunc jus providendi Ecclesie est penes Episcopum donatarium non expectata alterius presentatione, vel electione; ergo est collativum. Dixi: *si jus instituendi* in tali Ecclesia sit penes ipsum donatarium; nam si pertineret ad alium, maneret patronatum, & talis Episcopus donatarius in casu vacantis Ecclesie deberet presentationem illi facere, ad quem pertinet instituere presentatos in tali Ecclesia, & admitti deberet, esto Ecclesia foret in alia Dioecesi per c. *significasti* 18. h. 1. Dixi 2. si nec habeat Compatronum; nam iste non posset privari jure suo, consequenter ejus presentatio expectanda foret, quo stante beneficium nequit esse collativum, ex dict. supra.

DE hoc agitur in c. *postulasti* 30. h. 1. 3293 ubi cum Episcopus Auriensis ex Innocentio III. quasivisset, an, cum Rectores Parochialium Ecclesiarum quosdam presentant ad suarum Ecclesiarum titulos ordinandos, utrum electio talium ad ipsos Rectores pertineat, vel etiam ad Patronos; & si in his patronorum non est acquirendus assensus, utrum jus illis saluum maneat eligendi, ut, cum ipsas Ecclesias vacare contigerit, intitulati hujusmodi non sint aliis preferendi? ad quod breviter R. Pontifex: *quod per intitutionem hujusmodi nullum Patronis prejudicium generetur, quin possint alios, ad illas Ecclesias cum vacaverint, presentare, nisi de Patronorum processisset assensu.*

Ex hoc textu deducunt communiter, quod, si Rector Ecclesie parochialis presentet aliquos ordinandos ad titulum suae Ecclesie, non requisito Patrono; & ordinentur, non prejudicet Patrono; quia ipse, cum vacat beneficium, potest alios presentare, relictis istis ordinatis, & titulatis, si non consenserat eorum presentationi, & institutioni; secus, si consensit.

Sed ex hoc plures moventur quaestiones 1. an Rector Ecclesie Parochialis Patronata possit alicui assignare in suo beneficio Parochiali titulum, ut ad eum ordinetur? 2. an ad ejusmodi assignationem tituli ordinatus eo ipso censetur intitulatus, hoc est jus consecutus, ut, cum tale beneficium vacaverit, ipse in eo aliis preferri debeat, etiam presentatis à Patrono? Ad 1. R. nec Parochis, nec aliis beneficiatis competere ullum jus presentandi ordinandos ad suarum Ecclesiarum, vel beneficiorum titulos; nam vel presentarent ad titulum suae Ecclesie, aut beneficii solum temporaliter, vel in perpetuum? si primum? ad eum ordinari non possent; Cum titulus ad ordines suscipiendos in ordinando debeat esse perpetuus, hoc est ad dies vitae, suffi-